

Vereniging tot behoud van boer en milieu

Nieuwsbrief maart 2021

Vernieuwde VBBM website

We hebben het al gemeld in de ledenapp: de vernieuwde website staat online. De website komt het mooiste uit op het scherm als het op 100% staat, zie instellingen -systeem-weergave/geluid- beeldscherm.

Nieuwe artikelen en nieuwsbrieven kunnen makkelijk in de website worden geplaatst.

Dus staat u in een blad? Stuur het artikel naar contact@devbbm.nl en we kunnen het op de website zetten.

Nitraatmetingen

Nitraatmeten is onderdeel van het getuigschrift om te laten zien dat uitspoeling verminderd kan worden met een bedrijfsvoering die is gestoeld op zorgvuldige bemesting, goed functioneren van de bodem en vakmanschap van de boer.

Metingen door de jaren heen zullen op een bedrijf tonen welke maatregelen t.a.v. bemesting en bodem een lagere uitspoeling geven.

De kosten van de analyse zullen, bij zelf monsternemen en versturen, uitkomen rond de € 40,00.

Donderdag 25 februari 2021 zijn 14 VBBM leden het land ingetogen om een grondmonster te nemen op een diepte tussen 70 en 90 cm.

In het laboratorium van Gino Smeulders hebben we het nitraat gemeten.

Vrijdag waren 11 van de 14 monsters binnengekomen en zaterdag volgden 2 andere waarvan ik wist dat ze vrijdag op de post waren gegaan. Een goede score!

Eerst worden de monsters gehomogeniseerd (goed roeren), daarna gecentrifugeerd (dat ging wel hard > 3500 toeren/min), dan ligt het water bovenop het sediment en

kun je het opzuigen met een pipet en op de meetstrip druppelen. Die verkleurt en geeft de waarde aan. Sommige monsters moesten gefilterd worden.

Bij enkele zand monsters kwamen we problemen tegen, het water kwam niet boven op het sediment te liggen. We hebben een nieuwe manier moeten bedenken (met sponsen) om het water uit het monster te krijgen, dat is gelukt.

Al met al een boeiende ervaring.

Methoden zijn afgeleid van: [PDF Rapport Vergelijking protocol monsternamen en ...](#)

Diepte: moet onder het bodemvocht zijn, maar ook niet te diep in het grondwater. Dieper dan 1 m in het grondwater beginnen concentraties namelijk significant af te nemen. Onderbouwing in onderstaand rapport.

<https://www.rivm.nl/bibliotheek/rapporten/680100005.pdf>

Hieronder de geanonimiseerde uitslagen

	grondsoort	Score NO3-N	X 4.43 naar NO3-
1	Zand	5	22.15
2	Zand	3	13.29
3	Zand	10	44.30
4	Zand	2	8.86
5	Veen	0.5	2.21
6	Klei	20	88.60
7	Zand	4	177.20
8	klei op veen	1	4.43
9	Veen	0	0
10	Zand	2	88.60
11	Klei op veen	5	22.15
12	Zand	5	22.15
13	Veen	5	22.15
14	Zand	4.5	19.93

De waarden zijn te vergelijken met de waarden op de website van PBL:

<https://themasites.pbl.nl/balansvande leefomgeving/jaargang-2018/themas/landbouw-en-voedsel/mest-en-nitraat>

VBBM-getuigschriften

De opgaves voor het getuigschrift lopen niet echt storm. Boeren en computers blijft een lastige combinatie lijkt het. In overleg met het bestuur lijkt het een goede oplossing er van uit te gaan dat de bedrijven die verleden jaar meededen, ook dit jaar weer meedoen.

Bedrijven die dit jaar voor het eerst mee willen doen: graag opgeven dan kunnen we informatie over het getuigschrift opsturen.

Hoe meer getuigschriften er worden gemaakt, hoe beter. Een deel van de contributie wordt hieraan besteed, dus haal het maximale rendement uit het lidmaatschap: doe mee met het getuigschrift!

Walda Schenk op pad naar boeren met een "goud" getuigschrift.

Het VBBM-getuigschrift bestaat uit 10 items en 56 bedrijven hebben meegedaan. In 2020 werden de getuigschriften gemaakt met de gegevens van het jaar 2019. Van de deelnemende bedrijven behaalden er 3 aspirant, 17 brons, 31 zilver en 5 goud.

De VBBM wil hiermee laten zien wat een bedrijfsvoering doet die gestoeld is op de kringloop- gedachte van het plant-dier-mest systeem.

De VBBM is een vereniging van boeren met dezelfde uitgangspunten. Ieder werkt dit uit op het eigen bedrijf en de verrassing is dat het overal gebeurt op een unieke manier. Passend bij ondernemer en diens bedrijfssituatie.

VBBM-Uitgangspunten

Dat merk je wanneer je, zoals ik, in contact komt met een reeks VBBM boeren. In mijn geval was dat tijdens het bellen over de getuigschriften. Wat mij opviel was de enorme variatie van bedrijven die vanuit dezelfde gedachten boeren. Deze gedachten krijgen vorm in de uitgangspunten van de VBBM:

- Laag eiwit in het voer
- Veel structuur
- Goede mest maak je in de koe
- Bovengronds uitrijden is goed voor de bodem
- Zoveel mogelijk weiden
- Lage input
- Ecologie= economie

Wat doet de boer die goud heeft?

De vraag die bij mij opkwam naar aanleiding van de getuigschriften was: wat doet de boer die "goud" heeft binnen het getuigschrift?

De wonderlijke ervaring dat ook deze "gouden" bedrijven enorm van elkaar verschilden, raakte mij. Wat overeenkomt staat in het getuigschrift en heeft te maken met bovenvermelde uitgangspunten, maar ze zijn uitgewerkt op een persoonlijke en unieke manier.

Wat het meest in het oog sprong is het geen- of terughoudend gebruik van antibiotica. En daarna komt het vele gras dat gevoerd wordt. Alle bedrijven zijn bezocht in de winter en de koeien stonden meestal op stal.

De bedrijven

Het eerste bedrijf waar ik kwam zag er op het eerste gezicht heel gewoon uit. Een moderne ligboxenstal, drijfmest en HF koeien. Maar de VBBM-gedachte laat een andere kant van het bedrijf zien: in de basis gezonde/sterke koeien die zich goed redden met de eiwitarme voerstrategie, er wordt geen mais gevoerd en geen antibiotica gebruikt.

Biologisch worden was hier logisch om een goede balans in het bedrijf te krijgen, grond en aantal koeien. Opvallend is de ervaring dat na een beperkt aantal jaren maïs voeren ook de mortellaro weer verdween uit de veestapel.

“Ik ben op zoek naar dingen die er nog niet zijn”, zegt de boer en dus bouwde hij een watertank op de mesttank en creëerde een distel-verwijderaar uit een oude schudder.

Het volgende bedrijf heeft de ligboxenstal verbouwd naar heuvelstal. De koeien stonden op stal met een mooie bult natuurhooi voor het voer-hek. De worsteling van het moment was op welke manier een tussenklauwontsteking homeopathisch te behandelen. De relatie tussen voer en mest kwam aan de orde, de heuvel werd namelijk te nat. Die relatie voer-mest is in een heuvelstal dus veel zichtbaarder dan in een stal met een drijfmestkelder.

Het derde bedrijf gebruikte al 30 jaar stromest. In de weilanden groeide de wortels tot 60 cm diep. De zwarte teelt-laag was verrassend dik, dikker dan de boer zich herinnerde.

Het evenwicht behouden en niet meegaan in de uitbreidingsdrift is geïnspireerd op het boek van de toenmalige priester-politicus Herman Verbeek “In Boeren Handen”, een scherpe analyse van landbouw en politiek. Het boek is geschreven in 1989, maar nog steeds actueel.

Het vierde bedrijf ligt in een voormalig moeras, waardoor het vooral in de winter erg nat is. De kudde bestaat uit sobere koeien die met name natuurgras eten. Op stal bijvoeren van grasproducten tijdens het weideseizoen heeft hier geen zin: als deze koeien weten dat ze naar buiten gaan, vreten ze niet op stal. Daar sta je dan met je goede gedrag: droge jaren, te weinig gras in de wei, voer op stal, maar koeien die daar hun eigen idee over hebben.

Op het laatste bedrijf bespraken we de steeds subtieler wordende processen wanneer je met de natuur mee gaat boeren. De keuze en de studie van deze processen maakt onderdeel uit van de bedrijfsvoering. Door goed en bewust te kijken naar de processen van het bedrijf, de koeien en het land, kan een optimale bedrijfsbalans bereikt worden. Juist niet te veel willen ingrijpen maar goed blijven kijken naar wat op dat moment het beste is voor de balans.

Afronding

Ik wil de bedrijven bedanken voor hun gastvrijheid en ontvangst. Het was heel leuk om de bezoeken te doen en te praten over het bedrijf, de strategie, de overwegingen en vele dingen meer.

Dit is meteen het einde van de nieuwsbrief,
namens het bestuur van de VBBM,

met vriendelijke groet, Walda Schenk.